

**EĞİTİMDE BÜTÜNCÜL DÖNÜŞÜM
TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ**

Editör

Doç. Dr. Recep KAHRAMANOĞLU

EĞİTİMDE BÜTÜNCÜL DÖNÜŞÜM TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ

Editör

Doç. Dr. Recep KAHRAMANOĞLU

Yazarlar

Arzu CANSARAN - Cenk AKAY - Ayşenur KULOĞLU - Derya GİRĞİN -
Yurdağül GÜNAL - Ayşe Rabia BAŞARAN UĞUR - Ayten KARACA - İsmail
SATMAZ - Nesrin ÖZTÜRK - Ulaş YABANOVA - Seval Bircan Yılmaz
Yıldız - Yasemin ÇAKIR - Emine Merve USLU - Dildar ÖZASLAN - Numan
BADEMLİ - DİLŞAH ALTUĞ - Yıldırım Can YILMAZ - Fatma TUTUŞ - Serhat
SÖNMEZ

E-ISBN: 978-625-5711-50-2

DOI: 10.54637/vizetek.9786255711502

Copyright © Vizetek

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Vizetek Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Limited
Şirketine aittir. Vizetek Yayıncılık'ın izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri,
kapak tasarımı, elektronik, mekanik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka
yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap elektronik ortamda
yayımlanmaktadır.

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazar(lar)ına aittir.

Yayın Koordinatörü: Seda AYGÜN

Kapak Tasarımı & Mizanpaj: Ahmet TUNÇDEMİR

Baskı: Ankara | Ekim, 2025

Seyranbağları Mah. İncesu Cad. 10/2 Çankaya/ANKARA

Tel.: (0312) 482 00 11

Web: www.vizetek.com.tr

E-mail: vizetkeyayincilik@gmail.com

Yayıncı Sertifika No: 41575

EĞİTİMDE BÜTÜNCÜL DÖNÜŞÜM TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ

Editör

Doç. Dr. Recep KAHRAMANOĞLU

Yazarlar

Prof. Dr. Arzu CANSARAN

Prof. Dr. Cenk AKAY

Doç. Dr. Ayşenur KULOĞLU

Doç. Dr. Derya GİRĞİN

Doç. Dr. Yurdagül GÜNAL

Dr. Ayşe Rabia BAŞARAN UĞUR

Dr. Ayten KARACA

Dr. Öğr. Üyesi İsmail SATMAZ

Dr. Öğr. Üyesi Nesrin ÖZTÜRK

Dr. Öğr. Üyesi Ulaş YABANOVA

Dr. Seval Bircan Yılmaz Yıldız

Öğr. Gör. Dr. Yasemin ÇAKIR

Öğr. Gör. Emine Merve USLU

Arş. Gör. Dildar ÖZASLAN

Arş. Gör. Numan BADEMLİ

YL Öğr. DİLŞAH ALTUĞ

YL Öğr. Yıldırım Can YILMAZ

Uzm. Fatma TUTUŞ

Serhat SÖNMEZ

(Yazarlar ünvan ve alfabetik sıraya göre sıralanmıştır)

ÖNSÖZ

Eğitim, bireysel gelişimin, kültürel aktarımın ve toplumsal kalkınmanın en güçlü aracıdır. Günümüzde hızla değişen bilgi yapısı, dijitalleşme, küreselleşme ve toplumsal beklentiler; eğitim sistemlerinin yalnızca içeriklerini değil, aynı zamanda öğretim ilke ve yöntemlerini, ölçme-değerlendirme yaklaşımlarını, beceri ve değer temelli uygulamalarını da köklü biçimde gözden geçirmelerini zorunlu kılmaktadır.

Türkiye, köklü eğitim geleneğine ve güçlü kurumsal hafızaya sahip bir ülke olarak, bu zorunluluğu bir fırsata dönüştürme kararlılığı göstermiştir. Bu doğrultuda geliştirilen Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, bireyin zihinsel, duygusal, sosyal ve manevi boyutlarını birlikte geliştirmeyi hedefleyen; beceriler, eğilimler, sosyal duygusal öğrenme becerileri, değerler, okuryazarlıklar ve öğrenme kanıtları çerçevesinde bütüncül bir yaklaşımı esas alan bir eğitim vizyonu sunmaktadır. Model, yalnızca bir öğretim programı değişikliğinin ötesinde, Türk eğitim sisteminde paradigmatik bir dönüşümü başlatmıştır.

Bu eser, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin düşünsel temellerini, yapısal bileşenlerini ve uygulama alanlarını bütüncül bir bakışla ele almaktadır. Kitapta yer alan bölümler, modelin felsefi zemininden disiplinlere, öğretim uygulamalarından öğretmen gelişimine kadar geniş bir yelpazede bu dönüşümün farklı boyutlarını yansıtmaktadır.

İlk bölümler, insanı merkeze alan felsefi yaklaşımı ve erdem-değer-eylem ekseninde şekillenen eğitim anlayışını ele alırken; sonraki bölümler, modelin gelecek perspektifini, beceri ve eğilim çerçevesini, öğretim tasarımı, farklılaştırma ve ölçme-değerlendirme yaklaşımını tanıtmaktadır.

Disiplin temelli bölümler, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin matematik, fen, biyoloji, dil ve çevre eğitimi alanlarına yansımalarını örneklemekte; kapsayıcı politikaları ele alan kısımlar ise dezavantajlı gruplar, öğretmen iyi oluşu ve mesleki gelişim başlıklarıyla eğitimin insani yönünü ön plana çıkarmaktadır.

Bu yönüyle eser, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ni çok boyutlu bir bakış açısıyla ele alarak hem kuramsal hem de uygulamaya

dönük tartışmalara katkı sunmayı amaçlamaktadır. Kitabın; akademisyenlere, öğretmenlere, eğitim yöneticilerine ve politika yapıcılara önemli bir başvuru kaynağı olacağına ve eğitim alanındaki bilimsel tartışmaları zenginleştireceğine inanıyorum.

Bu çalışmada emeği geçen tüm yazar, araştırmacı ve editörlere; ayrıca eserin titizlikle hazırlanmasına katkı sağlayan yayınevine teşekkür eder, kitabın Türk eğitim sisteminin bütüncül dönüşümüne değerli katkılar sunmasını temenni ederim.

Bölümler ve Yazarlar

1. BÖLÜM

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİNDE İNSAN TASAVVURU

Dr. Öğr. Üyesi Nesrin ÖZTÜRK | ORCID: 0000-0002-7334-8476

2. BÖLÜM

ERDEM-DEĞER-EYLEM ÇERÇEVESİ

Dr. Öğr. Üyesi İsmail SATMAZ | ORCID: 0000-0003-2696-3019

Doç. Dr. Derya GİRĞİN | ORCID: 0000-0002-6114-7925

3. BÖLÜM

GELECEK PERSPEKTİFİ

Dr. Öğr. Üyesi Ulaş Yabanova | ORCID: 0000-0003-1244-8235

4. BÖLÜM

BECERİLER VE EĞİLİMLER ÇERÇEVESİ

Dr. Öğr. Üyesi İsmail SATMAZ | ORCID: 0000-0003-2696-3019

5. BÖLÜM

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİNDE ÖĞRETİM TASARIMI

Öğrt. Serhat SÖNMEZ | ORCID: 0000-0002-0441-3588

6. BÖLÜM

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİNDE

FARKLILAŞTIRMA UYGULAMALARI

Doç. Dr. Ayşenur KULOĞLU | ORCID: 0000-0003-0217-8497

Uzm. Öğrt. Fatma TUTUŞ | ORCID: 0000-0002-4813-3561

7. BÖLÜM

EĞİTİMDE BÜTÜNCÜL DÖNÜŞÜM TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Doç. Dr. Yurdagül GÜNAL | ORCID: 0000-0002-9385-1167

8. BÖLÜM

2013, 2018 VE TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİNİN

KARŞILAŞTIRMALI İNCELENMESİ

(ORTAÖĞRETİM MATEMATİK PROGRAMI)

Öğr. Gör. Emine Merve USLU | ORCID: 0000-0001-9727-4160

9. BÖLÜM

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ FEN BİLİMLERİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE DİJİTAL DÖNÜŞÜM

Arş. Gör. Dildar ÖZASLAN | ORCID: 0000-0002-9733-2276

Dr. Ayşe Rabia BAŞARAN UĞUR | ORCID: 0000-0003-4654-7493

Bölümler ve Yazarlar

10. BÖLÜM

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ (ORTAÖĞRETİM BİYOLOJİ MÜFREDATLARI ÖRNEKLEMİNDE DEĞİŞİMİ)

Öğr. Gör. Emine Merve USLU | ORCID: 0000-0001-9727-4160

11. BÖLÜM

MAARİF MODELİ KAPSAMINDA DİL YAPILARININ SEZDİRİLEREK ÖĞRETİMİ: BİR DURUM ÇALIŞMASI

YL Öğr. DİLŞAH ALTUĞ | ORCID: 0009-0000-5860-4462

Prof. Dr. Cenk AKAY | ORCID: 0000-0001-9892-6255

12. BÖLÜM

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİNDE ÇEVRE EĞİTİMİNE İLİŞKİN KURAMSAL BİR DEĞERLENDİRME

YL Öğr. Yıldırım Can YILMAZ | ORCID: 0009-0008-5067-8836

Prof. Dr. Arzu CANSARAN | ORCID: 0000-0002-0912-147X

13. BÖLÜM

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİNDE DEZAVANTAJLI GRUPLARA YÖNELİK EĞİTİM POLİTİKALARI

Dr. Seval Bircan Yılmaz Yıldız | ORCID: 0000-0002-6828-165X

14. BÖLÜM

EĞİTİMDE ÖĞRETMEN İYİ OLUŞUNUN ROLÜ

Öğr. Gör. Dr. Yasemin ÇAKIR | ORCID: 0000-0002-1940-4406

15. BÖLÜM

ÖĞRETMEN EĞİTİMİ VE MESLEKİ GELİŞİM

Dr. Ayten KARACA | ORCID: 0000-0003-3723-7063

16. BÖLÜM

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ "2025-2026 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI ORTAOKUL 5-6. SINIF FEN BİLİMLERİ DERSİ TASLAK ÇERÇEVE YILLIK PLANLARI" NIN YAŞAM BECERİLERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Arş. Gör. Numan BADEMLİ | ORCID: 0000-0002-6255-1073

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ'NDE İNSAN TASAVVURU.....1

Nesrin ÖZTÜRK

2. BÖLÜM

ERDEM-DEĞER-EYLEM ÇERÇEVESİ..... 27

İsmail SATMAZ

Derya GİRĞİN

3. BÖLÜM

GELECEK PERSPEKTİFİ59

Ulaş YABANOVA

4. BÖLÜM

BECERİLER VE EĞİLİMLER ÇERÇEVESİ.....79

İsmail SATMAZ

5. BÖLÜM

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİNDE ÖĞRETİM TASARIMI.....139

Serhat SÖNMEZ

6. BÖLÜM

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ'NDE
FARKLILAŞTIRMA UYGULAMALARI163

Ayşenur KULOĞLU

Fatma TUTUŞ

7. BÖLÜM

EĞİTİMDE BÜTÜNCÜL DÖNÜŞÜM TÜRKİYE YÜZYILI
MAARİF MODELİ ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI189

Yurdağül GÜNAL

8. BÖLÜM

2013, 2018 VE TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİNİN
KARŞILAŞTIRMALI İNCELENMESİ
(ORTAÖĞRETİM MATEMATİK PROGRAMI) 203

Emine Merve USLU

9. BÖLÜM

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ FEN BİLİMLERİ DERSİ ÖĞRETİM
PROGRAMINDA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE DİJİTAL DÖNÜŞÜM..... 241

Dildar ÖZASLAN

Ayşe Rabia BAŞARAN UĞUR

10. BÖLÜM

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ (ORTAÖĞRETİM BİYOLOJİ
MÜFREDATLARI ÖRNEKLEMİNDE DEĞİŞİMİ).....271

Emine Merve USLU

11. BÖLÜM

MAARİF MODELİ KAPSAMINDA DİL YAPILARININ
SEZDİRİLEREK ÖĞRETİMİ: BİR DURUM ÇALIŞMASI 297

DİLŞAH ALTUĞ

Cenk AKAY

12. BÖLÜM

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİNDE ÇEVRE
EĞİTİMİNE İLİŞKİN KURAMSAL BİR DEĞERLENDİRME 321

Yıldırım Can YILMAZ

Arzu CANSARAN

13. BÖLÜM

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİNDE DEZAVANTAJLI
GRUPLARA YÖNELİK EĞİTİM POLİTİKALARI347

Seval Bircan Yılmaz Yıldız

14. BÖLÜM

EĞİTİMDE ÖĞRETMEN İYİ OLUŞUNUN ROLÜ..... 371

Yasemin ÇAKIR

15. BÖLÜM

ÖĞRETMEN EĞİTİMİ VE MESLEKİ GELİŞİM..... 387

Ayten KARACA

16. BÖLÜM

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ "2025-2026 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI
ORTAOKUL 5-6. SINIF FEN BİLİMLERİ DERSİ TASLAK ÇERÇEVE YILLIK
PLANLARI"NIN YAŞAM
BECERİLERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ413